

Nyilatkozat.

Budapesti lapokban, de kivált a „Budapest” című képes napilapban u. n. „tárczák” jelentek meg, a melyekben Debreczen közönsége, előjárósága, sőt még hölgyek is pellen-gére állítottak s ezen a tisztesség szabályait mélyen sértő cikkeket épen az ir. és műv. kör itt időzésének alkalmából jelentek meg.

A sértő cikkeket méltó viszonzásra talál-tak, mert Szabó Endre ezen a írónak megfelelő testi fenyítéket igéri lapomban, egy másik helyi lap „szemtelene hazugságoknak” deklarálja s a „Debreczen”-ben én is tolmácsoltam a közönség méltó felháborodását.

És imé — az ifju tárczáz urak igen kényelmesnek találták azt, hogy egyikük hozzá méltóan durva levelében, másik pedig a „Bpest”-nyilterében, az ennek közönségét képező bpesti kocsis uraságok és kofa asszonyok fóruma előtt támadjon meg, mint oly egyént — ugy mond — a kinek „tettei nem esnek erkölcsibe számitás alá” és azért „becstelennek” nyilvání. Ezen néhány sor alatt „Solder Hugó” név olvasható, a mely — mellesleg mondva — nem mint egyén-nel, de csak mint „Gattung”-gal ékesitettem lapom hasábjait.

Nem hinném, hogy tölem, ki az e fajta sornalistsok támadásainak nem először vagyok célpontja, bárki is kívánhatná, hogy támadá-saik csak komoly számba is vegyem. És én, ki — legnagyobb mérvű rövidlátásom daczára — négyszer állottam ki a becület mezején és csunka jobbonom s karomon főmön, homlokomon viselem eharczok nyomaitnem hiszem, hogy bárki által is gyáván neveztessem azért, mivel néhány általam méltóan megfenyített s a „bec-ület” szóról talán fogalommal sem bíró gyer-kező handabandáira egyebet felelhessek a pusztá megvetésnél.

Nem hinném, hogy én, — ki tizenégy év óta működöm a nyilvánosság előtt, ne utal-hassak bármi szerény irodalmi munkásságomra azon tudattal, hogy azt egy-kétsajtó-futocsz go-rombaságai nem alterálják.

A berzenkedő fiatal „iró” urak pedig tan-uljanak szorgalmasan illetant és irálytant s ha ehhez a magyar erkölcsök terén is tettek beszámítható haladást és elsajátíták azon szo-kásokat, a melyek egy magyar helyre elláto-gató vendégtől megkivántatnak: akkor állunk majd egymással szba.

Debreczen, 1884. aug. hó 7-én.

Gáspár Imre

a „Debreczen” fel. szerkesztője.

Az első vonat bevonulása H.-Dorogra.

Debreczen, aug. 7.

A debreczen-hajdunánási vasút építési munkálatai serényen közelegnek végbefejezésük-höz. Tegnapelőtt a sinek már egészen Dorog-gig lerakatván, a város közönsége a vonatnak első herobogását ünneplésséggel óhajtotta megülni, ez alkalmából tegnap délután 2 óra-kor elindult vonattal szép számú társaság rán-dult ki Debreczenből H.-Dorogra.

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Szegény dala.

Oh Uram Isten, hogy legyek szegény, Szegénynek szive nem lehet kemény, Szegény embert szegény nem pereli, Hogy az utolsó ingét viseli!

Szegény házára ki is írja fel: Itt lakik az, ki palotát emel, Arra a helyre, hol egy nyomorult Porontyaival békén megszorult!

Szegényt nem átkoz egy fillér miatt Az, kinek átka az egekbe hat, S kinek elvitte tán becületét: Öngyilkos sem zavarja éjjelét!

A szegény ember munkál, fáradoz, Hálás a csöppért, mit munkája hoz, S ha hangzik ajkin forró „mi a tyánk”, Nem h'jába vesz szájjára, mi atyánk!

Szerethet ő is, lángolhat nagyjért, Munkáival szerethet ő babért, Egymást segíti szegény és szegény, A keze tárva s szive nem kemény!

Gáspár Imre.

Néhány nap Budapesten.

Mult hó vége fele felrándultam Buda-pestre, ugy szólván szelyelnézni, miután 7 év,

Részvették a kirándulásban városunk ha-tósága részéről Vértessy István tanácsnok és leánya, Boczkó Soma t. főjegyző, az építési vállalat részéről Klein Dezső és neje, Mar-morstein pénztárnok; továbbá Stankóczy az államvasutak állomásfőnöke és neje, Basa osz-tálymérnök nejevel és leányával, Grünvald József, Fisch Jenő építési almérnök nejevel. A „Szent-György” kiterő állomásnál Kellner Dávid bérő és a bőszőrményi állomásnál egy távirda építési tiszt csatlakozott a társasághoz, mely a kedvező időben igen kedélyes társál-gással töltötte el azt a négy órát, melyet az odautazás igénybe vett. A menet különben azért terjedt a rendesen hosszabb időre, mi-vel a vonat egyuttal öt teherkocsit mintegy négyezer m. mázsa teherrel vitt magával.

A dorogi állomáshoz délután 6 órakor megérkezve, a vonat és az azon jövő társaság a város összes intelligens közönsége által élén Nagy Miklós polgármesterrel a legjelkeseb-ben fogadtatott. A hölgyek virágcsokrokat szórtak az első izben megérkezett vonat elé, hatalmas eljenzés hangzott fel több izben s a fogadtatást még lelkesültebb tette az ottani népezenekar működése.

A vendégek mintha csak ösmerősök közé jöttek volna, oly kitünő szívélyességgel fogad-ták a dorogiaiak és szorítottak velők kezét; a kölcsönös üdvözlések után a csinos indóház egyik termében terített asztalhoz ültették a debreczenieket, hol jó paprikás, különböző peccsenyek, borokkal kínáltattak a dorogi szép hölgyek által, kik közül felemlítjük Orosz Juliska, Mócz, Harsányi, Hartstein Matild, Zoltán Irén, Ötvös Erzsike, Kozák Anna kisasszonyokat, kik mindany-nyan a legnagyobb előzékenységgel viseltet-tek a vendégek iránt.

A vacsora alatt természetesen az ily al-kalmakkor elmaradhatlan toasztok hosszu sora fűszerezte és emelte az ünneplésséget. Vértessy István Dorogra és Nagy Miklós pol-gármesterre, Nagy Miklós Debreczenre és polgármesterére emeltek poharat, éltették még továbbá egy debreczeni mint a dorogi szép hölgyeket, kiket az új vasút ime most első izben összehozott.

Czigányzene társulat lévén, természetesen nem maradtatott el a tánc sem, a mi tartott egészen este 9 óráig. Ekkor a vonat ismét előállott, s a vendégek, kik alig tudtak kibontakozni a dorogiai karjaiból, beszálla a részökre kijelölt I. és II-od osztályú kocsi-ba, a legszebb emlékekkel hagyták el Dorog vá-rosát és vendégszerető közönségét.

Pályaválasztás.

Irta: Fábian Lajos Mór tanár.

Az 1883/4-iki iskolai év mint eléggé köztu-domásu dolog, már egy hó előtt bejelentett a tanuló ifjuság szétszórtolt, szüleinek szerető karjai közé tért vissza, hogy a komoly és val-óban fárastó tanulásban kifáradt szellemet és idegeket kipihenhesse, azokat fölríszítsa s így a további tanuláshoz új erőt szerezzen. — E pi-henési idő egy hó múlva lejár, újra megkez-

mel fogadtam el, mivel alkalmam nyílt ez által egy világhírű tudósunk Than Károly egyetemi vegytanternak laboratoriumát, könyvtárát s az egész intézetnek vegyeszeti czelokra való pompás berendezését tanulmányom tárgyává tenni. — Itt emelkednek fel a tudomány tem-plomai. Négy ót palota egymás mellett részint készen, részint még csak épülőfélben, mind egyetemi és müegyetemi épületek hirdetik büszkén, hogy a magyar a magasabb művel-tés és tudományosság iránt is fogékony. Kü-lörszágokból zarándokoknak ide tudós férfiak a berendezés és gyűjtemények megtekintése végett s bevallják, hogy a magasabb taníté-zetek tekintetében ott áll Budapest ahol bár-melyik európai főváros. Az idő alatt is mig ott voltam két müegyetemi tanár tett látoga-tást Lengyelországból kikhez magam is csat-lakozva tettünk látogatást a technikán. — Bárhova megy az ember szaktanárok vagy assistensek nagy készséggel mutogatnak s ma-gyarának meg mindent. Beszéltek hogy nem-csak tanárjelöltek, de sokszor vénebb közép-iskolai tanárok is mennek el egyetemi előda-sokra. A tanulás nem szegény, a jó pap is holtig tanul.

A belvárosban van a régi központi épü-lete az egyetemnek hol a bölcsészet, jog, the-ologia sat. adatik elő. Itt van még most a báró Eötvös Loránt fizikai museuma is. A báró ur nem volt fent, a museumot segédtanára mutatta be. Rendkívül gazdag ezen gyűjte-mény számára és értékre egyiránt. Több szo-bában vannak a készletek elhelyezve gondosan. Összel az új épületbe lesznek a jó pap is még csinosabban berendezve. Az egyes tárgyak közt igen becses ma-gyar találmányok is vannak p. o. Kolozsvárról egy galvanometer, Herényből egy villanygép, Jedliknek s magának a bárónak igen érdekes kombináció, melyek megérdemlik a figyelmet. — Nem igaz tehát a német sógornak azon állítása, hogy a magyar csak a kulacsot meg-

dődik az iskolaiév s ezzel kapcsolatosan a vendézsége vagyis az életfog-lakozások közt való arányos-ság megzavartatik, a megza-vart rend mindanyiszor meg-boszulja magát s kénszeríti a társadalmi tagokat a kiegyen-lítésre, vagyis a szákséges arány helyreállítására.

Ez adja magyarázatát annak, miért jut oly csekély rész a 8-ik osztályba azon számos tanuló közül, kik az első osztályba beirat-koztak, vagyis más szóval a gymnasium-mok első osztályaitul vannak terhelve a tanulókkal. (Folyt. köv.)

Helyi hírek.

* A közúti vasút sineinek lerakása oly gyorsan halad előre, hogy a vonalon dolgozó munkások e hét végén már beérnek a nagy-erdőről a városba.

* A közönség figyelmébe. (Péterfia utca végén) a nagyerdőre vezető séta és országút utfelén fennálló jegyenye és akácok közl egy néhány darabnak tövestől való kivágatása a közúti vaspályának készítése czéljából elren-deltetvén, ezen kivágási munkát a mai napon el fog kezdetni. Ennélfogva a nagyerdei akár gyalogjárón, akár anynyal inkább bármíne-m járműven utazó minden egyes — különösen a vágatással együtt járó kiűlés alkalmával előállható szerencsétlenségnek elhárítása végett a legnagyobb eberségre és a jelző in-tés megtartására figyelmestetnek.

* Fűrdő ingyenhasználatása. Felhívás hajdumegyei népiszkolai tanítókhöz! és tanító-nökhöz! Közoktatási m. kir. miníster leirata szerint Hoffman Antal buziási fűrdő bérője f. é. aug. hó 1-től szeptember hónap végéig 5 népiszkolai tanító és 5 tanító részére a gyógy-díjak fizetésétől felmentés mellett bármely osz-tályú fűrdő ingyen használátát engedélyezte az uradalmi lakásokban pedig 25 % enged-mény mellett ad szállást. — Fentebb előadot-tak folytán felhívom azon t. tanítókat és ta-nítónőket, kik egészségök helyre állítása végett az említett fűrdő kedvezményt igénybe venni akarják, hogy azok az ő tanítóóságukat igazoló és esperesileg megerősített hivatalos bizonyítvá-nyaikat kérvényeikkel együtt mielőbb Hoffman Antal urhoz küldjék Buziásra. Debreczen, aug. 6. Kiss József, kir. tanfelügyelő.

* Eljegyzés. Leidenfrost Ármín, helybeli kereskedő e hó 2-án jegyezte el Fu-zes-Gyarmaton Gacsáry Erzsike kis-asszonyt.

* Eltűnt leány. Balogh nevű újkerti lakosnak 14 éves leánya, ki a városba nem igen szokott bejönni, hétfőre gyűmölcsöt hoz-zott a piacra, s azóta szülei lakására vissza nem tért. A leány korához képest eléggé ki-fejlett, ruházata egyszerű, gyászos, s fején pettyes kendő volt. A ki tud róla valamit, jelentkezzék a rendőrségnek.

* Fűrdő híre. A tátrafüredi vendégek névsorából olvassuk, hogy városunkból Bér-ressy Sámuel és leánya s dr. Szá-n-tay Károly is ott időznek.

* A nagyerdőre a társaskocsi szombat-on, vasárnap és hétfőn hatvan-utca szegletétől, André és Szabó urak üzlete elől fog reggel 5 órától este 7-ig óránkint közlekedik.

* Meghívás. A nagyváradi „baráti dal-kör” Somló Sándor és Szathmáry Árpád urak

a fakilincset találta volna fel. — A dörzsgyu-fával is ugy voltak tavaly, hogy minden áron a bécsi Preshelnék akarták tulajdonítani Iri-nyi bátyánk találmányát.

Kellemetlen benyomást idéz elő az em-berben egy padlásszobában lerakott csillagá-szati eszközgyűjtemény. — Ezen porlepett tárgyak részint Nagy Károly bicskei birtokos tulajdonát képezték részint azon csillagból valók mely meg Hell Miksa által tervezett a mult század végén, később létesült a Gellért-hegyen s elpusztult a 1848-49-ki hadjárat alkalmával. Csöndes nyári éjszakákban a szelid hold és lassan tova vonuló csillagok felé m esz-sz e l á t ó c s ö v e k voltak irányozva Ura-nia a templomból ott, hol most ágyucsó-v e k vannak kiszegve Budapest legjelesebb épületei felé.

A régi klinika épülete a Hatvani-utczán már úres az új épületbe lett minden átköl-tötötve. Ezen új és igen gazdagon kiállított palota az állói uton emelkedik. A főépület már teljesen készen van, de a melléképületek s a bevásárlott szomszédos telkeken létesít-endő parkok csak jövő évre lesznek készen. Ott, hol ebédeltem alkalmam volt Dr. Ottova és Csapodi ifju orvosokkal megismerkedni, kik a berendezéssel most foglalkoznak. Ezen urak-tól sok érdekes dolgot hallottam a külföld előt már eddig is irigységet keltett inté-zetről.

A középiskolák ifju tanáraitól nem igen kedvező nyilatkozatokat hallottam. — A ta-nári vizsgák rendkívül megvannak nehezítve, a működő tanárookra pedig drákói szigorral hozatnak mindig újabb rendszabályok.

A mi a tanári első vizsgát illeti ez Lub-rich neveléstana által katolikus zamaturvá té-tetett. Főelve a nevelésnek a kereszté-ny i t ö k e l y, a K r i s z t u s b a n e g y e-s ü l é s. Peztaozsíról annyit kell tudni, hogy ki volt az apja? hogy hivatás az anyját? sat.

S. Vadnay Vilma, Na-Lenke urölgyek, a szö-közreműködése mellett 14-én, a nagyváradi ál-jének gyarapítására, a gében, felterjeszté mel-lött zárkórú dalestely 8 1/2 órakor. Belépti-Család-jegy 2 frt.

* Ebéd-jegy. Del-megye lötenyészése e-magyar kir. állami 1884-ik év aug. 10-én czeni nagyerdei fűrdő-diszbedre Ára 2 frt. vendéglősnél a nagyere

* A színház epü-festés legközelebb be- * A Szepességre. gyermekeiket a Szepes-ajánljuk U j á g h Káro-kész uri házát, hol a ellátásban részesülnek. a nevezett lelkész urra

* Az iparoskór z-kotak: Klein Ignác, z-2-2 folt, Schwarz z-Kohn Adolf, Pájer Józ-Jacobovics aladár, W-Barcsey Miklós, Thiesz-zsef, Ranunkel, Steina-jos 1-1 folt, Nagy Jö-tal Sándor 50-50 krt, mely kegyes adomány-adakozók az iparoskó-legszintűbb köszönete-augusztus hó 7-én. Ló-zottsági pénztárnok.

* Templomablás-templomot tegnap haj-ten értékes tárgyat el-meretlenek meg eddig-erősen nyomozza öket.

x Alkalmazást nye-biztosíték letétele mel-ber arra, hogy mint pé-írásbeli ajánlatokat elfo-czimen e lap kiadóhiva

x Kerestetik egy-ember, ki magát utaz-landó, fizetés és magas-jó bizonyítványokkal e-tait, valamint bizonyít-gadja el „Ügy n ö k”

A legjobbnak előm-mann-fele varróegyek-részére, melyek kis r-Herschkovitz Henrik r-sarkán levő varrógép-tisztelt közönségnek a

„Debreczen”

A szerencsétlen a foglalkoztatja a kedélye-következő két nyilatko-g az esetnek Vég Gyula-bázi reudőrbiztosra vona-sítják, de magát a me-gelőző hirtük lényegét megerősítik. Így hangza

Nyilatko-

A „Debreczen” teg-czen rejtelmei” cz. alatt vonatközlés, hivatalos-tom kijelenteni, misz-halálesete 1884. aug.

Rousseauank Emilje v-rangu dolgok a reá von-dések mellett. — Ily-lehet dobni a vizsgák-r-megy, csak jó szerencs-önösen üldözöttek az tanár képeződés nem j-tanár állítása szerint e-tanár sincs most az ifju-hogy az egész főváros-kathedrára kálmintán-itt az ideje, hogy a pro-dokodának saját tana-tikus irányával főné le

A középiskolai ta-let kihat a helyi és k-nemcsak a tanításra k-ell az igazgatóknak, t-öltik maganéleüket s-tika i p á r t h o z t a-t A tanterv évenkint-ülő kísérletezés oly gy-ber kétségbe vonja az-képzetséget. — A föld-ben háromféleképpen vál-tás mellett hatalmas-nak. — Tehát egy tárg-letet gondolkozni.

Legszembeszökőbb a gimnáziumban, hanem i-háttérbe szorítása. — meretek nélkül nem sza-rendű embernek sem. — gazdaság elveit, az ipar-minőségét, a kereskedő-stb., a vegyészt által-vegytan házukban és-fuszában ugy, mint a-ben, ugy szinten gyög-testünk is vegyi-összeté-E fontos tantárgy

